

گروه بریکس با ۱۰ عضو اصلی همچون ایران، ۳۰ درصد وسعت کره زمین، ۴۰ درصد تولید ناخالص جهانی، نیمی از جمعیت جهان را داراست و میزان تجارت کشورهای عضو آن به بیش از ۵۰۰ میلیارد دلار می‌رسد.

از سوی دیگر این کشورها در زمینه اقتصادی سعی کرده‌اند تا با انتقال تجارب خود در زمینه نقل‌وانتقالات پولی و بانکی، روی آوردن به پیمان پولی دوجانبه و چندجانبه برای دلارزدایی در تجارت خود و توسعه هوشمندسازی نظام مالیاتی به سمت توسعه اقتصادی حرکت کنند. در همین خصوص در هفته گذشته نشست مشترک رؤسای سازمان‌های مالیاتی کشورهای عضو بریکس از ایران، روسیه، چین، برزیل، امارات، آفریقای جنوبی، اندونزی و مصر با هدف تبادل تجربیات و بررسی آخرین دستاوردهای نظام‌های مالیاتی برگزار شد.

برگزاری این نشست از آنجا اهمیت وافری پیدا می‌کند که بد نیست بدانیم در عصر تحول دیجیتال و ضرورت حاکمیت مطلوب، کارآمدی و عدالت نظام‌های مالیاتی به یکی از مهم‌ترین ارکان توسعه پایدار و ارتقای شفافیت اقتصادی در کشورهای عضو بریکس بدل شده است. سازمان امور مالیاتی کشورمان نیز با درک این ضرورت راهبردی، طی سال‌های اخیر با اتخاذ رویکردی جهشی، تمرکز خود را بر هوشمندسازی نظام مالیاتی معطوف داشته است. این تحول گسترده، نه‌تنها در سطح داخلی به تسهیل فرآیندها و افزایش تمکین مالیاتی منجر شده، بلکه بازتاب‌های بین‌المللی مهمی را به دنبال داشته است.

تأیید و تحسین اقدامات سازمان امور مالیاتی در حوزه هوشمندسازی توسط کشورهای عضو گروه بریکس، گواهی بر موفقیت ایران در به‌کارگیری فناوری‌های نوین برای ایجاد یک نظام مالیاتی شفاف و داده‌محور است. علاوه بر این، ابتکار عمل «نشان‌دار کردن مالیاتی در ایران» به عنوان یک اقدام راهبردی و پیشرو، که هدف غایی آن مودی‌مداری و تقویت مشارکت مدنی در توسعه زیرساخت‌هاست، به صورت خاص مورد توجه و الگوگیری کشورهای بریکس قرار گرفته است.

موفقیت‌های چشمگیر ایران در این زمینه، موقعیت‌کشور را به یک بازیگر مهم منطقه‌ای در حوزه حکمرانی مالیاتی ارتقا داده‌است؛ تا جایی که اخیراً، توافق مهمی با فدراسیون روسیه به منظور اعزام هیاتی عالی‌رتبه از این کشور برای بهره‌گیری عملی و مستقیم از تجارب ایران در زمینه توسعه سیستم‌های خوداظهاری و تولید اظهارنامه‌های پیش فرض مالیاتی منعقد شده است.

این دستاوردها، در مجموع، نشان‌دهنده بلوغ نظام مالیاتی ایران و حرکت در مسیر تأمین منابع پایدار مالی برای توسعه ملی با رویکردی عادلانه و هوشمندانه است.

در سخنرانی سید محمدهادی سبحانیان، رئیس‌کل سازمان امور مالیاتی کشور، با توجه به مسائل اساسی که امروزه نظام‌های مالیاتی با آنها مواجه هستند، خلاصه‌ای از تجربیات سازمان امور مالیاتی ایران را با سایر کشورهای عضو در محوره‌های (الف) مودی‌محوری در مدیریت مالیاتی، (ب) نوآوری‌های صورت گرفته در نظام مالیات بر ارزش افزوده و (ج) منبع‌یابی و استفاده از داده‌های مرتبط با رویدادهای مالی به شرح ذیل به اشتراک گذاشته شد. متن کامل سخنرانی وی در نشست بریکس به شرح زیر است:

الف- در حوزه مودی‌محوری، ما در سازمان امور مالیاتی ایران، مۇدیان را شرکای راهبردی خود می‌دانیم و سیاست‌های اجرایی ما همواره در جهت تسهیل تمکین و افزایش رضایت مۇدیان بوده است. در این راستا استفاده از تکنولوژی‌های روز و سامانه‌های کاربرپسند مالیاتی و همچنین بهره‌گیری از ظرفیت بخش خصوصی برای ارائه خدمات حضوری و غیرحضوری با کیفیت به مۇدیان در دستورکار ما قرار داشته است.

کلیه اوراق تشخیص و قطعی مالیاتی به‌صورت الکترونیکی برای مۇدیان ارسال می‌شود و مۇدیان می‌توانند اطلاعات پرونده خود را از طریق کارتابل (کارپوشه) ویژه خود در سامانه سازمان امور مالیاتی بدون نیاز به مراجعه حضوری به اداره امور مالیاتی مشاهده

و اظهارنامه مالیاتی و سایر درخواست‌های خود را نیز در این کارتابل (کارپوشه) به‌صورت الکترونیکی ثبت کنند. در مقطع کنونی بیش از ۱۲ میلیون کارتابل (کارپوشه) فعال در سامانه سازمان امور مالیاتی برای مۇدیان ایجاد شده است که این کارتابل‌ها، درگاه تبادل اطلاعات بین سازمان و مۇدیان هستند.

در زمینه ارائه خدمات مالیاتی، ۲۰ شرکت ارائه‌کننده خدمات مالیاتی (TSP) مجوز خود را برای ارائه خدمات باکیفیت به مۇدیان از سازمان امور مالیاتی دریافت کرده‌اند و دفاتر این شرکت‌ها تحت نظارت سازمان برای ارائه خدمات مالیاتی به مۇدیان در سراسر کشور در دسترس هستند. این شرکت‌ها در زمینه صدور و ارسال صورت‌حساب الکترونیکی و ارائه سایر خدمات مالیاتی همچون تسلیم اظهارنامه‌ها و ثبت درخواست‌ها در سراسر کشور در دسترس هستند. نزدیک به ۸۰ درصد صورت‌حساب‌های الکترونیکی مۇدیان توسط این شرکت‌ها به سازمان امور مالیاتی ارسال می‌شود و هزینه ارائه این خدمت از محل درآمد‌های مالیات بر ارزش افزوده توسط سازمان به شرکت‌ها پرداخت می‌شود.

از دیگر اقدامات عملیاتی در رهیافت مودی‌محوری در نظام مالیاتی ایران؛ استفاده از ابزارهای خودکنترل در روابط بین مۇدیان، مثل تأیید دوطرفه معاملات توسط فروشنده و خریدار، به این صورت که صورت‌حساب الکترونیکی ثبت‌شده توسط فروشنده در سامانه مالیاتی می‌بایست به تأیید خریدار نیز برسد تا هر دو طرف معامله بتوانند با اطلاع و آگاهی کامل از آثار مالیاتی معاملات، از حقوق خود بهره‌مند شوند.

علاوه بر این تنظیم و ارائه اظهارنامه مالیاتی، پیش‌فرض و فرم‌های ازپیش تکمیل‌شده در مالیات بر ارزش افزوده و عملکرد و پذیرش خوداظهاری مۇدیان از مصادیق بارز توسعه مودی‌محوری در نظام مالیاتی ایران است و سهم بسیار بالایی از قطعی‌سازی‌های پرونده‌های مالیاتی بدون رسیدگی از این مسیر اتفاق افتاده است.

همچنین باید گفت بر اثر تحمیل جنگ ۱۲روزه

رژیم صهیونیستی و آمریکا علیه ایران، بسیاری از اهل کسب‌وکار با موانعی در فعالیت‌های شغلی روزمره خود روبه‌رو شدند و برخی نیز خسارت دیدند. سازمان امور مالیاتی ایران در راستای تکریم ارباب‌رجوع و در قالب رهیافت مودی‌محوری، نوعی فرصت، تعویق و تقسیط در پرداخت مالیات را برای مۇدیان محترم، بویژه کسب‌وکارهای متأثر از این جنگ ارائه داد و این روش مورد استقبال شرکت‌ها، صاحبان مشاغل و اهل کسب‌وکار قرار گرفت.

ب- نظام مالیات بر ارزش افزوده در ایران بر بستر اطلاعات سیستمی حاصل از صورت‌حساب‌های الکترونیکی پیاده‌سازی شده است. طی سال‌های اخیر اقدامات نوآورانه‌ای در این حوزه صورت گرفته که تأثیرات قابل توجهی در زمینه تسهیل و کاهش هزینه‌های تمکین و وصول مالیات و مهم‌تر از همه پیش‌بینی‌پذیری اقتصادی داشته است.

(۱) از جمله این اقدامات ایجاد سامانه اعلام نرخ مالیات بر ارزش افزوده بر اساس کدینگ کالاها و خدمات است که قابلیت پیش‌بینی‌پذیری را نیز برای مۇدیان به دنبال داشته است. مۇدیان می‌توانند با مراجعه به سامانه سازمان امور مالیاتی، کدینگ و نرخ

هوش مصنوعی به کمک مۇدیان آمد

پایان عصر جریمه‌های مالیاتی

پذیرش و قطعی‌سازی اظهارنامه‌های پیش‌فرض توسط مۇدیان مالیاتی بسیار بالاست و این موضوع ناشی از دسترسی سازمان امور مالیاتی به اطلاعات قابل استناد در نظام بانکی و همچنین نظام مبادلاتی مۇدیان به واسطه اطلاعات صورت‌حساب‌های الکترونیکی و دیگر سامانه‌های سازمان امور مالیاتی بوده است. (۳) علاوه بر این، ارزیابی ریسک و پایش به‌هنگام اظهارنامه‌های ازپیش تکمیل‌شده به‌صورت سیستمی و بازخورد به مۇدیان در رابطه با انحرافات احتمالی در اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده به آنها با فاصله زمانی کمتر از یک‌ساعه از تاریخ تکمیل اظهارنامه، از دیگر اقدامات نوآورانه در حوزه مالیات بر ارزش افزوده بوده است؛ این اقدام نوآورانه در دوره‌های اخیر منجر به اصلاح انحرافات احتمالی توسط مۇدیان در ساحت ابراز شده است. به عبارت دیگر سازمان امور مالیاتی با بررسی اظهارنامه‌ها در زمانی کوتاه و بازخورد به‌هنگام به مۇدیان، آنها را به ارتقای تمکین در ساحت ابراز ترغیب می‌کند که این اقدام با کاهش هزینه‌های تشخیص و وصول مالیات، منجر به کاهش جرایم و هزینه‌های پیش‌بینی‌نشده برای مۇدیان نیز می‌شود.

(۴) بررسی میزان مالیات ابرازی در دوره‌هایی که اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده با داده‌های صورت‌حساب‌های الکترونیکی تنظیم شده است و مقایسه آن با دوره‌های پیش از استقرار سامانه مۇدیان، نشانگر جهشی در رشد مالیات ابرازی مۇدیان است. در سال اول پیاده‌سازی صورت‌حساب‌های الکترونیکی و سامانه مربوطه، مجموع بدهی حقیقی مالیات ابرازی مۇدیان نسبت به سال گذشته رشد ۱۱ درصدی داشته است.

(۵) در تابستان سال گذشته (۱۴۰۳) حدود ۳۴ درصد کل اعتبار مالیاتی ابرازی مۇدیان مالیات بر ارزش افزوده مستند به فاکتورهای کاغذی و غیر الکترونیکی بوده است، در حالی که در بهار امسال (۱۴۰۴) تنها حدود ۱۱ درصد از کل اعتبار مالیاتی ابرازی مۇدیان مالیات بر ارزش افزوده مستند به فاکتورهای کاغذی و غیر الکترونیکی بوده است. میانگین نسبت اعتبار مالیاتی

ابرازی مستند به صورت‌حساب‌های کاغذی به کل اعتبار مالیاتی ابرازی مۇدیان مالیات بر ارزش افزوده در دوره بهار ۱۴۰۴ به ۹ درصد رسیده است و از ابتدای دی ماه سال جاری صورت‌حساب کاغذی به‌عنوان مستند اعتبار مالیاتی مالیات بر ارزش افزوده مورد قبول نخواهد بود.

(۶) تا پیش از استقرار سامانه مۇدیان، فرآیند استرداد و عودت بستانکاری مۇدیان توسط سازمان به واسطه حسابرسی صورت‌حساب‌های کاغذی عموماً بیش از یک سال به‌طول می‌انجامید. اما در حال حاضر سازمان مالیاتی این امکان را فراهم آورده تا مۇدیان بتوانند متناسب با خرید و اعتباراتی که مستند به صورت‌حساب الکترونیکی است، در کوتاه‌ترین زمان ممکن، بستانکاری خود از سازمان را دریافت کنند.

(۷) از دیگر مزایای صورت‌حساب‌های الکترونیکی امکان ثبت معاملات نسبه در سامانه مربوطه و به تعویق انداختن پرداخت مالیات بر ارزش افزوده این معاملات تا زمان دریافت وجه از خریدار و در نتیجه کمک به حفظ نقدینگی بنگاه‌های اقتصادی بوده است. برای مثال در دوره زمستان ۱۴۰۳ بیش از ۳۱۸۰۰ مودی از امکان ثبت پرداخت نسبه استفاده کرده‌اند. این آمار برای دوره بهار، تابستان و پاییز ۱۴۰۳ به ترتیب برابر با ۲۶۰۰۰، ۲۶۲۵۰ و مودی بوده است.

بهره‌گیری از ظرفیت سامانه و اقدامات نوآورانه در حوزه صورت‌حساب الکترونیکی، با تسهیل انجام تکالیف قانونی مۇدیان، تا میزان زیادی در تغییر نگرش و رویکرد آنها نسبت به نظام مالیات‌ستانی و شفافیت در نظام مالیاتی اثرگذار بوده است.

ج- یکی از الزامات اساسی برای مالیات‌ستانی کارا و عادلانه، دستیابی به منابع داده‌ای قابل استناد و باکیفیت و تحلیل دقیق داده‌های مرتبط با رویدادهای مالی است.

از مهم‌ترین منابع دریافت داده‌های مرتبط با مبادلات تجاری در نظام مالیاتی ایران، صورت‌حساب‌های الکترونیکی است که توسط فروشندگان و عرضه‌کنندگان کالا و خدمات صادر و برای سازمان مالیاتی ارسال می‌شود. این اطلاعات مبنایی برای محاسبه مالیات مۇدیان بویژه در حوزه مالیات بر ارزش افزوده در نظر گرفته می‌شود و تا به امروز بیش از ۱۶ میلیارد صورت‌حساب الکترونیکی توسط مۇدیان در سامانه سازمان مالیاتی به ثبت رسیده است و تعداد روزانه ثبت صورت‌حساب‌های الکترونیکی به شکل بسیار فزاینده‌ای رو به افزایش است.

علاوه بر صورت‌حساب‌های الکترونیکی، سازمان امور مالیاتی داده‌ها را از سایر دستگاه‌های اجرایی مانند بانک‌ها و گمرک دریافت می‌کند. بانک مرکزی کلیه تراکنش‌های بانکی را در یک ساختار و فرآیند مشخص برای سازمان مالیاتی ارسال می‌کند. گمرک نیز اطلاعات مربوط به واردات و صادرات مۇدیان و داده‌های مربوط به عوارض پرداختی در مبادی گمرکی را به‌صورت سیستمی در اختیار سازمان مالیاتی قرار می‌دهد.

این منابع، اطلاعات مورد نیاز برای تقاطع‌گیری داده‌های مربوط به رویدادهای مالی و امکان صحت‌سنجی اظهارات مۇدیان را در چهارچوب نظام مالیات‌ستانی هوشمند فراهم آورده است. برای این منظور از ابزارهای داده‌کاوی برای تحلیل داده‌ها و از قابلیت سامانه خودکار مدیریت بدهی مالیاتی برای تشخیص بدهی مالیاتی و شناسایی انحرافات احتمالی استفاده شده است. استفاده از منابع داده‌ای و ابزارها و سامانه‌های تحلیل داده، رسیدگی‌های مالیاتی و هزینه‌های وصول در نظام مالیات‌ستانی را تا میزان قابل توجهی کاهش داده است.

در پایان سازمان امور مالیاتی ایران آمادگی خود را برای به اشتراک گذاشتن تجربیات خود در زمینه دیجیتال شدن بستر محاسبه مالیات بر ارزش افزوده و همچنین توسعه صورت‌حساب الکترونیکی و ارتقای تمکین مالیات و افزایش میزان مالیات ابرازی مۇدیان از طریق اعمال سازوکارها و قواعد خودکنترل و استفاده از نظریه بازی‌ها را اعلام می‌دارد. آمادگی داریم از هر روش مقتضی نظیر جلسات وینبازی یا حضوری در ایران یا سایر کشورها تبادل تجربه و دانش در این خصوص صورت‌پذیرد.

نماینده بانه و سقز در مجلس شورای اسلامی:

طرح «نشان‌دار کردن مالیات» زمینه‌ساز توسعه پایدار منطقه است

و گردشگری، اظهار کرد: مالیات‌های اخذ‌شده از فعالان اقتصادی باید به‌صورت شفاف در ازار مؤثری برای توسعه استان کردستان است.

محسن بیگلری نماینده بانه و سقز در مجلس

شورای اسلامی، با اشاره به ظرفیت‌های ویژه

بانه و سقز در حوزه‌های تجارت، بازرگانی مرزی

عضو کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس گفت: «طرح «نشان‌دار کردن مالیات» ازار مؤثری برای توسعه استان کردستان است.

محسن بیگلری نماینده بانه و سقز در مجلس شورای اسلامی، با اشاره به ظرفیت‌های ویژه

بانه و سقز در حوزه‌های تجارت، بازرگانی مرزی

سازمان امور مالیاتی رتبه اول بهره‌وری را

در میان دستگاه‌های وزارت اقتصاد کسب کرد

تعهد، تلاش جمعی و همدلی همه کارکنان خدم سازمان است.

کسب این جایگاه برتر، نمادی از اراده

جمعی برای بهبود مستمر و ارتقای کارآمدی

در مسیر تحقق اهداف کلان اقتصادی

کشور محسوب می‌شود.

سازمان امور مالیاتی کشور موفق شد رتبه اول بهره‌وری را در میان دستگاه‌های زیرمجموعه وزارت امور اقتصادی و دارایی به دست آورد.

این موفقیت، افتخاری بزرگ برای نظام مالیاتی کشور به شمار می‌رود که حاصل

«نشان‌دار کردن مالیات» مطالبه‌ای قدیمی از سوی فعالان اقتصادی است و اجرای آن به تقویت همکاری میان بخش خصوصی و دولت، افزایش رضایت‌مندی عمومی، تحقق شفافیت مالی و استقرار عدالت اقتصادی منجر می‌شود.

بیگلری در پایان خاطرنشان کرد: توسعه پایدار این دو شهرستان نیازمند مدیریت کارآمد و بهره‌گیری از ظرفیت‌های بومی است و اجرای طرح نشان‌دار کردن مالیات زمینه لازم برای تحقق این اهداف را فراهم می‌کند.